

שוטרי מישמרהגבול. היא טענה, כמו אנשים אחרים בכפר, כי איש מישימרהגבול נפצע כתוצאה מיריות שנפלטו במהלך המריבה בין התושבים הערביים ובין החיילים שבאו להתערב. תושבי בדייה אינם מאמינים לשום סיפור אחר.

הפצועים נלקחו לבית החולים מאיר בכפרסבא, וכל שאר האנשים, תושבי הכפר בדייה שהיו במקום — נלקחו עוד באותו יום למעצר — ביניהם שניים מבניו של ההרוג איברהים אליאקרע. עד לרגע זה הם עדיין עצורים.

עורך־הדין לא יכול היה לבקר אותם כמעצר, מכיוון שלפי החוקים בגדה המערבית — חוקי המישל הצבאי — יש אפשרות להחזיק עצור בלי שיתראה עם עורך־דינו במשך 18 יום. גם למישפחות לא ניתן להתראות עם העצורים.

שני הפצועים שוכבים גם הם תחת מישמר בבית־החולים, מבלי שלאיש ממישפחתם תהיה אפשרות לראות אותם.

אלמנתו של אליאקרע היתה גם היא כמעצר במשך כמה ימים. היא מספרת כי חקרו אותה שם, החזיקו אותה כתנאים קשים ואף היכו אותה.

בביצוע עבודות־הפיתוח של השטח, למרות צויהמניעה המפורש של בית־המשפט. ברקע נראה הכפר בדייה, המרוחק מן המקום כמה קילומטרים. אל המקום ניתן להגיע רק ברגל או ברכב בעל הנעה קידמית.

הכפריים הערביים רצו לכיוון שלו, ואו הוא ירה לכיוון הקהל.

בסופן של יריות אלה היו מוטלים על הארץ שלושה אנשים, ביניהם אליאקרע, שמוחו נקבע כאשר הגיע לבית־החולים מאיר בכפרסבא. את הפצועים הסיע לבית החולים מנכ"ל חברת גל, שהיה ערדיאה לכל האירוע.

ביום החמישי שעבר הוציא בית־המשפט בשכם, על ידי עורך־הדין טהה ועורך־הדין עתילי, עוד 18 צווימניעה להפסקת עבודות הפיתוח באזור אלקנה ד'. הצווים נוגעים ל־600 רונם מאדמות בדייה.

תושבי הכפר טוענים, כי לא מכרו כלל את אדמותיהם. הם מוכיחים זאת בעזרת מיסמכייבעלות הלקוחים מספיריהמיסים. הטענה מופנית גם נגד אשתו של מוכתר הכפר בדייה, החתומה לדבריהם, כאילו היא מכרה את אדמות הכפר.

בבידיה שימש עד לפני שנה אביראחמאד בארקאת מוכתר. הוא כיהן כמוכתר הכפר במשך 32 שנים, עד שהגיעו אליו השילטונות וביקשו ממנו לשתף פעולה. לדבריו, הוא סירב לשתף איתם פעולה בעניין מכירת־האדמות, ולכן פוטר מתפקידו.

במקומו מונה מוכתר חדש, המוכן לשאת את השילטונות ואת סוחרי־האדמות. אשתו של המוכתר, לטענת תושבי בדייה, משתפת פעולה עם סוחרי הקרקעות, ובעזרתה הם מעבירים את הבעלות על האדמות.

אחדים מתושבי בדייה אכן מכרו את אדמותיהם. הרוב — הם טוענים, סירבו בתוקף, ואז נעשה יזוף מסמכים מאחורי גבם ועל חשבון פרנסתם.

ביום הרביעי שעבר הפיצו אנשי אגודות הכפרים שמועות זדוניות, כאילו עורך־הדין משכם נעצר ונחקר על־ידי השילטונות. הכוונה היתה להפחיד את תושבי הכפר כדי שלא יגישו לבית־המשפט בקשות להוצאת צווימניעה חדשים. בינתיים, כך חשבו באגודות, ייגמרו עבודות הפיתוח הראשוניות וייקבעו "עובדות בשטח".

אחרי מותו של אליאקרע קיבל העניין מימד חדש. מילחמת הקרקעות נכנסה לשלב שבו נשפך דם על האדמה. דם שיכול היה להיחסך אילו היתה הורע המבצעת בשטחים — המישטרה או מישמרהגבול — דואגת לאכיפת החוק לשמו — ולא מגינה באופן אוטומטי על אנשי החברה היהודיים.

בין התושבים ואנשי החברה. במקום היו כ־15 תושבים ובערך אותו מיספר של פועלים של החברה (רובם ררוחים). כשהגיעה נידת מישמרהגבול החל ויכוח איתם. במהלך הוויכוח, לדיברי מנכ"ל החברה, זרק אליאקרע אבן על נהגיהניידת, שוטר מישמרהגבול, ופגע בו בפניו. השוטר, שעמד במקום ללא נישקו, רץ אל הגיפ והוציא את הנשק.

כמה אנשים, ביניהם אליאקרע, רצו לכיוון שלו והמשיכו לזרוק עליו אבנים ולקלל אותו.

אחר כך התעלף אליאקרע בצד. האנשים במקום, כולל היהודים, ניסו להנשים אותו ושפכו עליו מים.

בינתיים, כמו שמספר איש חברת גל, זרק עוד מישוהו מן הכפריים אבן על שוטר מישמרהגבול. האבן פגעה בו בצוואר. השוטר הסתובב אליו וירה כמה יריות באוויר. חלק מן האנשים שהיו במקום התחילו לרוץ לעבר השוטר היורה והטיחו בו אבנים.

הוא נפל על הארץ והרובה נשמט מידו. שלושה אנשים קפצו על הרובה — לדיברי עד הראיה היהודי — ביניהם בנו של אליאקרע, ונפתח מאבק על הנשק, שבמהלכו נורו כמה יריות.

לכסוף קם אישימישמרהגבול מן הארץ וקיבל בחזרה את הרובה שלו.

קרקעות המריבה

החץ המורה על המקום שבו אירעה תקריית־הדמים, שבמהלכה נהרג תושב הכפר בדייה. אחרי התקרית המשיכו הטרקטורים של חברת גל קידמית. אך אפילו מרוחק ניתן היה לראות שהטרקטורים ממשיכים בעבודתם במלוא המרץ. על האדמות מסביב לא נראו אנשים עובדים.

לעומת גירסתם זו של תושבי הכפר, גירסה שאותה שמעתי באותו יום כמה וכמה פעמים מפי בני מישפחותיהם של העצורים, עומדת הגירסה היהודית, שאותה שמעתי בחברת גל. אנשי החברה מספרים, כי נוהל העבודה אומר שכלל מיקרה שמגיע ערבי הטוען לבעלות על הקרקע — יש להפסיק מיד את העבודות. הקבלן במקום צריך לקרוא למנכ"ל החברה, וזה קורא למישטרה ומגיש תלונה על הפרעה לעבודה. תפקידה של המישטרה לברוק את הנושא.

מנכ"ל חברת גל טען כי מאז החלו העבודות בשטח, באפריל 82, לא היו שום הפרעות מצד תושבי המקום. ההפרעות החלו רק בשבועיים שלפני התקרית, ובכל פעם שהיו הפרעות נקראו אנשי מישמרהגבול להתערב ולהשליט סדר.

כך קרה גם ביום הראשון שעבר. העבודות הופסקו באותו יום כמה פעמים. ולכן ביקש מנכ"ל־החברה שביום השני תבוא לעזרתו נידת של מישמרהגבול כבר בבוקר, עם תחילת העבודות.

הניידת איחרה, ובינתיים פרץ ויכוח

המוכתר המודח של בדייה אביראחמאד בארקאת, היה מוכתר של הכפר במשך 32 שנים. הוא הודח כיוון של דבריו סירב לשתף פעולה עם השילטונות במכירת הקרקעות באזור.

התושבים פוחדים אף ללכת לעבר את אדמותיהם. הם מספרים, כי כל מי שהגיע לגשת למקום — ובמיוחד מי שהראה לעיתונאים את מקום האירוע — נלקח מיד לחקירה במישל הצבאי.

אחרי ניסיונות שיכנוע רבים, הס' כים צעיר מתושבי הכפר להילוות אלי. הוא היתנה זאת בכך שיראה לי את המקום מרחוק, ואז יירד מן המכונית ואני אמישך למקום לבדי.

נסעתי איתו. האדמות מרוחקות כמה קילומטרים מן הכפר. הדרך לשם היא ררך עפר משוכשת ביותר, העוברת ררך מטעים רבים של זיתים. מערבית לכפר סרטה. אל המקום עצמו ניתן להגיע כנראה רק ברכב בעל הנעה

כהוכחה היא מצביעה על פצע חבוש בראשה, שנגרם לה, לדבריה, על־ידי החוקר בתחנת־המישטרה. את גופת בעלה החזירו לקבורה ביום הרביעי אחרי־הצהריים. לשני בניו העצורים לא הותר להשתתף בהלוויית אביהם.

ניידת צמודה לקבלנים

כשיבקשתי מתושבי בדייה שייראו לי את האדמות שעליהן מדובר, נתקלתי בכעייה רצינית. מאז המיקרה נתקפו כל תושבי הכפר כחרדה קשה. הם טוענים, כי איימו עליהם וכי מישוה השליט טרוו בכפר.

בעל עצור קאסם יוסף עקל נעצר יחד עם כל מי שנכח באירוע. אשתו נותרה בכפר עם 12 ילדים וללא מקור פרנסה. המישפחה, כמו רוב תושבי הכפר האחרים, מוציאה את לחמה מן האדמה.